

Szerkesztőségi iroda:
Csik-Szereda
Györgyjakab Márton
könyvkereskedése
hová
a lap szellemi részét illető
közlemények,
előzetes pénzek és hírdetések küldendők.

CSIKI LAPOK

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETI LAP.
MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt.
(Külföldre) 6 frt.
Félévre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Hirdetési díjak
a legolcsóbban számítottak
Bélyegdíjért külön minden
beiktatásnál 30 kr.
Nyitott cikkeket
soronként 10 kr-ért közli-
tetnek.

Felelős szerkesztő: Dr. Bocskor Béla.

Kiadó tulajdonos: Györgyjakab Márton.

FŐMUNKATÁRSÁK: Hochschild Lajos Gyergyóban.

Vitos Mózes a központban.

Embery Árpád Udvarhelymegyében.

Az 1896-iki ezredéves ünnep és országos kiállítás.

A történettudósok beható eszmecsere után megállapították, hogy a magyar nép párduczos ősapánk Árpád vezérlete alatt 884-ben jött be a vereckei szoroson erre a földre, melyen azóta mind e mai napig kezében tartotta a hegemoniát.

Tíz esztendeig harczoltak Árpád és hadrontó daliái az itt lakó népekkel, míg mindenféle ellentállást leverve, 895-ben a hosszú véres harczok fáradalmi után azzal az erős öntudattal pihentek meg, hogy a kiontott vér díja, a hősi küzdelem jutalma meg van. Jutalom a meghódított föld, a megalapított Magyarország.

Tehát ide-oda ezer esztendeje, hogy a magyar nemzet az Árpád által véren szerzett földön folytatja életét. Hol vigadva, hol busulva, hol uralkodva, hol elnyomatva, de sohasem meghódítva, hála a magyarok Istenének élünk és a kik ismernek, már is magyaroknak ismernek. A Batu-klán vad hordáinak irtóztató dúlásai, a keleti félföld csatamáineinek patái, Karaffa, Hainau s a többi zsarnoki bérenezek hóhér legényei mély sebeket ütöttek „Hungária“ kebelén, de az bár megrongálva, ezer sebből vérző testtel, egy ezred év múlva is szilárdan áll diadalmas mosolylyal nézi a vihar haragját.

Ezer éves fennállásunk, nemzeti létünk ünnepét készülünk 1896-ban megünnepelni.

S hogy az ünnep méltó legyen a megünnepülő mult nagyságához: az előkészületek már megtétek. A törvényhozás még a mult évben utasította a kormányt az ünnepély sorrendjének elkészítésére és megvalósítására s annak keretében országos nemzeti kiállítás rendezésére.

Műszelja van ezen ünnepély és kiállításnak? Megmondja a kereskedelmiügyi miniszter ez év február havában kibocsátott fölhívásában. Cél első sorban emlékeztetni a nemzetet az ezredéves mult nagy eseményeire és alkotásaira és megmutatni a külföldnek is, hogy a magyar nemzet hasznos tagja az európai népesaládnak; másod sorban cél az, hogy megismerjük és megismertessük a magyar államot alkotó összes erőket és eddigi munkálkodásunk vívmányait úgy az anyagi, mint a szellemi és erkölcsi téren.

Tehát a munkában az ország minden része, a nemzet minden polgára részt fog venni.

Mi székelyek, eddig is oroszán részt vettünk a magyar nemzet minden munkájában.

Árpád ide jövetele előtt egy fél ezredév vihará vonult át a székely faj feje fölött; idegen ajku népfajoktól környezve élt függetlenül szikla-odujában s olyan volt, mint a pusztai oroszán, melynek tanyáját félve kerüli minden élőlény. Azóta jobb karja, védő paizsa volt a magyar államnak, letéteményese a szabad instituczióknak, vendég-

szerető, oltalmazó gazdája azoknak az üldözötteknek, kiket honszerelmükért kergetett el tüzhelyüktől a jogtalan erőszak. Bármiféle ellenség jött a magyarra, mindig első volt a fegyverfogásban s ott is előljárt mindig, hol a halál arat és az élet pusztul.

S mikor azt mondták, hogy az ő szabad institucziói hátrányára vannak a magyar állam szuverenitásának és sérelmére a mások szabadságának: önkényt lemondott azokról az ősi jogokról, melyeket ő maga, mások segélye nélkül szerzett és 1400 éven át feltékenyen őrizett.

És mit kapott nagylelkű áldozataiért cserébe? Mondhatnám semmit. Ugy annyira semmit, hogy a magyar állam megalapításának ezredik évfordulóján nincs mivel előálljunk egyébbel, mint csak az elmúlt dicsőség foszlányaival. S még azokról a foszlányokról is azt fognak mondani, hogy ócskaságok, s a régi dicsőség lobogó fényét lidércz-fénynek rágalmaznák, mert hiszen a sebhelyek nem látszanak a földabroszon, a székelységet pedig, s különösen megyénket legtöbben csak onnan ismerik.

A legújabb kor vívmányai, a haladás eredményei nálunk ismeretlenek. De hát hogy is beszélhetnénk haladásról, mikor a haladás eszközei el vannak zárva előlünk! Iparunk, kereskedelmünk nincs, mert a kormányzati omnipotencia abba a páratlan, szerencsétlen és szegyenletes helyzetbe sodort készakarva-e, vagy a nélkül, nem

A „CSIKI LAPOK” TÁRCZÁJA.

Kertész Anikó,
a férj gyilkos.

(Végtárgyalási teremből.)

Ira: Molnár Ákos.

Komor, fehérre meszelt falak, fehérre sikált deszka padozat, hosszú, borzasztóan zöld asztal, durva faragatlan tölgyfa pad, mögötte fa rácsozat; semmi cifraság, semmi hivalgás, itt érnek véget az emberi hiúság, nagyzás, fala erények — kellemtlenül egyszerű örökké változatlan minden: „végtárgyalási terem“!

Az óriási fűtő hasztalan önti melegét, beszívják azt gyorsan azok a komor, fehér falak, s hideg, fagyasztó lehelletök tölti be a léget, a zöldposztós asztalokat, a durva, faragatlan tölgyfa padot, a fa rácsozatot, mindent — magát az embert!

Az embert?! Hát itt emberek is élnek? De hát minek? mit keres e helytt az ember? itt, hol minden oly egyszerű, komor! hát az ember, az Isten képére teremtett lény, a teremtés koronája, s mindeneknek kizárólagos ura, arra teremtett-e, hogy szomorkodjék, s vezekeljen?

Életfilozofusok, optimisták álljatok elő s czáfolyjátok meg a valót, hallassátok tiltakozó szavaitokat, ragadjátok ki az embert, értsétek meg az embert — mondom — a földi hatalmást, mentétek ki e fagyasztó légkörből, hisz az élet öröme, vigasgra van; nem élet az, melyet nap leve nem melegít!

Hol vagytok bölcsök? hát bölcsességetek cserében hagyna? Tudósok! Lélekbuvárok! hogyan, ti

hallgattok? homlokotokon meg fagy a gond? — hát igaz tehát: az élet ilyen is lehet, sötét, komor — borzasztóan hideg?!

Nem feleltek? Jól van tehát, szellem alakjaitok állják körül ama rideg, fehér falakat — ám figyeljetek.

A bűnnek büntetése van, a büntető igazság, igazságos büntető.

„Kertész Anikó, te meggyilkoltad az uradat, Kertész Anikó te férj gyilkos vagy!“

Tompán, hidegen zug végig a nagy fehér termek és szó, mély csend kíséri zúgását.

Ember a női is, egy ember felett suhintott el most az igazság büntető pallosa!

Nos, ti szellemalakok, halljátok: Kertész Anikó megölte az urát, itt áll előttetek, 26 év tavasza még alig virágozott el arcán, kék szemeit szemérmesen süti alá, a bánat, a kín által nem látszik megviseltnek, Éva leánya hallja a „gyilkos“ szót s lám — mert ki kell, hogy nevesselek beneteket híres pszihológok — a „gyilkos“ szó nem rezzen meg fiatal szívét, piros arczait nem festi sárgára, kék szemeit nem teszi zavarttá; de mi indítja hát meg? a bűnnek beismerése, az irtóztatott szemére vetése, mindez nem?

Ide figyeljetek szellem alakjai a világ kormányának, most nézzétek jól azokat a kék szemeket, a duzzadó tavaszt:

„Kertész Anikó megölte férjét, kérek halált reá“!

Hah! felveti szemeit, keserves zokogás hallszik, gyilkos kezeit tördeli! — a bűn nem! — a büntetés lesújt!

Hangzék az ítélet:

„Kertész Anikó élethossziglani fegyházra ítéltetik“!

Elful a zokogás, már kiszáradtak a szemek, visszatérnek az arcz rózsái, tehát élet! mégis élet! s nem halál!

Remény! te csunya szörny miért csalogatsz!?

Villogó kék szemek, neki pirult arczák

... Kertész Anikó fellebbez!

Hol itt az ember? mert hiszen embert mondtam, hogy él e zord falak között?

Ime itt az ember!

Karcsú nyulánk természetű legény, mélyen ülő, nagy fekete szemekkel, a 24 év virága hervadt sárga rózsát nyomott a férfiás, büszke homlokra, nyugodtan, higgadtan néz maga elébe, mindig csak maga elébe, — inkább megnyerő, s számalomra indító ifju; a gyilkosasszony szeretője: a gyilkostárs.

„Pál György megfojtád Vargyas Sándort, mert szeretted nejét Kertész Anikót, s hallgattál csábító szavára!“

Mint az álomból, a mély álomból felrettent, vagy a rejtekéből kivert vad, veti fel a gyilkos fejét, szemei két tüzgolyóként égnek űregekben, karcsu teste előre nyulik s a következő pillanatban már maga elé bámul, hidegen s tompán hallszik szava: „Igen!“

Az a két szurony mellette megrezzen, a mindig egyformán közönyös két ór hegyesre kifent bajusza idegesen megrándul, a farácsozat tompa nyöszörgést hallat, a fehérre meszelt néma falak hideget lehelnek, siri csendben egy erőteljes, szigorú hang hallszik:

„Pál Györgyöt a kir. törvényszék tizenöt évi fegyházra ítélt!“

tudom, hogy míg az ország minden vármegyét, minden részét, az idegen ajkuaktól lakott területek minden zugát vasútszeli át: addig ími 700,000 frtos áldozatunk daczára hiába várjuk, hogy a vasuti összeköttetés által belevonassunk a világ forgalomba.

És mégis vakulj magyar! nagy kegyelemesen fejleszteni akarják iparunkat írásban, vasút nélkül, elméletileg és végezetnek igazi zizifusi munkát.

Földmivelségügyünk hanyatlak, a legeltetés tulságosan meg van szoritva az erdők érdekében, mesterséges takarmány termelésről a fordarendszer miatt szó sem lehet, minélfogva a takarmány annyira elégtelen, hogy pl. az idei kedvezőtlen időjárás 100 meg 100 u. n. marhatartó székely kis gazdát tett koldussá.

Ezekon kívül mi van még a mivel előállhatnánk az 1896-iki ezredéves ünnepélyen és nemzeti kiállításon?

Van valami, a mit nem kegyelemből kaptunk, hanem a századok folyamán tanultunk saját ösztönünkből és szükségleteink mérve szerint. Nem egyéb ez, mint a székely háziipar és ebből különösen a szövő (textyl) és az agyagipar (keramia).

E két iparág jelesebb termékeit összegyűjteni és az országos nemzeti kiállításon előállítani azoknak a kerületi és illetve helyi bizottságoknak lesz feladata, melyeket a kereskedelemügyi miniszter minden iparkamara és ipartestület székhelyére felállított. Azért ezuttal elégedjünk meg a nézetünk szerint leghelyesebb irány megjelölésével, e tárgyhoz amugy is lesz alkalmunk még hozzászólani.

De van ezenkívül egy kötelességünk, melynek elodázása szégyen és nemzeti bűn lenne.

Azt mondán előbb, hogy a sebhelyek nem látszanak a földabroszon.

Hát hol látszanak? Hol van a honduló tatárok elleni küzdelmekben elesett hősök sirja? Hol látszik a katolicizmus védelmében kiontott vér? Hol a madéfalvi szikuli-czidium szomorú emléke? És hol pihennek

a Gál Sándor s Tuzson csatáiban elesett hősök porai?!

Kevesen tudjuk apáinktól, de fájdalom, emlékjeleket hasztalan keresünk.

Ezek jutnak eszembe, mikor a magyar nemzet ezeréves multját ünnepelni készül. És az ezek felett való elmélkedést ajánlom figyelmébe nem azoknak, kik vagy az u. n. felcseperedettség, vagy a biborban születés hiu ábrándjai ködében élnek és ismeretlen régiókban tévelyegnek, hanem azoknak, a kik együtt éreznek velünk, úgy jó, mint balsorsunkban osztoznak, és egy jobb jövő megteremtésén közremunkálni készek.

A madéfalvi emlékalap kezelő bizottságához és nevezetesen annak elnökéhez azon kérést vagyok bátor intézni, hogy mielőbb választmányi gyűlést hívni sziveskedjék, hol a kezelő bizottság az összeredményről beszámolna, a választmány pedig tanácskozlhatnék, a további teendőkről és intézkedések ügy, hogy maga az emlék az 1896-iki ezredéves ünnepélyre felállíttassék.

Veritas.

A csikszeredai ipartestület közgyűlése.

A csikszeredai ipartestület az 1892. évet záró közgyűlést folyó évi április hó 4-én délelőtt 9 órától kezdve tartotta meg.

A gyűlést Tamás József testületi elnök délelőtt 9 órakor megnyitván, az 1892. évi számadások megvizsgálására Lőrincz Ferencz iparhatósági biztos elnöktele alatt egy 6 tagu bizottság választott meg. A bizottság tagjaivá választottak: Soós Lajos, Szopos József, Friedman Jakab, Rancz Lőrincz, Baki Károly, Kovács Antal. A míg a bizottság feladatát végezte, a közgyűlés felfüggesztett.

Délután 1/22 órakor Tamás József elnök a gyűlést ujra megnyitván, a testületi titkár terjesztette elő jelentését az előjáróság mult évi működéséről.

A titkári jelentés elején azon roppant csapás volt néhány vonással felemlítve, mely boldog emlékezetű Brossa Gábor m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur elhalálózásával Magyarország kereskedelmét és iparát érte s pár szóban méltatva, Baross Gábor érdemeit felsorolta azon intézkedéseket, melyekkel a testület előjárósága nagynevű miniszterének emlékezetét megörökítette.

Felemlíté továbbá azt is, hogy a kereskedelemügyi miniszteri székbe ő felsége Lukács Béla személyében olyan férfit ültetett, ki a hazai kereskedelem és ipar érdekében nagynevű elődje

teremtés pedig . . . . . ejh! — borzalom még rá gondolni is: „a fenevadaknak ajánlta martalékul“ . . . . . tulajdon hitese férjét!

Még egyszer hallszik az a szigorú hang „Pál György kíván-e fellebbezni?“

Zavart, érthetetlen szavakat mormog a gyilkos, a fa rácszat mögül meleg, részvétteljes szellő csap felé, az az egyik szurony jobb felől, mintha idegesen mozogna, követelne tőle valamit, meghatott sóhaj hallatnak a hideg, fehér falak, biztatón, bátorítólag integet ott a jobb oldali asztalnál a védő, s mégis, hogy szoritja valami a tarkát, nem tud szólni tőle . . . . . fáj, nagyon fáj ott bent . . . . . mélyen valami, érzi, hogy nincs ereje, nincs joga zúgolódni a büntetés ellen, megérdemelte azt! . . . . . gyáva volt, nagyon gyáva azzal az asszonynyal szemben, nem tudta megőrizni magát átkos csábjai ellen, vétkezett, nagy bünt követett el, büntessék hát, s már-már belenyugszik az ítéletbe, mikor hirtelen felveti fejét s tiszta érthető hangon szól: Fellebbezek! . . . . . mi volt ez? ismét Te? Te, csalfa jószág: Remény! te hódítottál?!

Vége van, a nagy dráma utolsó jelenete lejátszódott, a függöny legördült . . . . . ítél az emberi igazságosság . . . . . okult e hát vajjon az ember . . . . . ?

Alig ha! . . . . . Kielégített e a bölcs igazságszolgáltatás?; . . . . . Vargyas Sándor nem támad föl többé! . . . . . Kertész Anikó még tovább is élni fog!

. . . . . Egy légy dong végig a szomorú termen, zúgása túlvilági, kísérteties, s Pál György előtt élettelenül hull alá. Korai volt kibujása, vagy talán a hideg légáramlat, mely a végtárgyalási termet e perczen estülté — fagyasztotta meg — még inkább pedig azért hullt alá, hogy az a délczeg s most megtört ifju, a bűnös szerelmes, a gyilkos szeméit arra az egy pontra irányozza le, le, mélyen le a porba, hova pihenni tért a vakmerően repkedő, dűre teremtés, a porból lett féreg! Oda tapad tekintetével arra a pontra, arra a vergődő legyecskére, nézi, nézi, merően nézi annak kinlódását, szárnyacsapkodásait, mint emeli hol az egyik szárnyát, hol a másikat, ha valahogy felemelhetné magát, akkor aztán röpülhetne tovább, de nem képes arra, bal szárnyára mintha ólom kar nehezédnek, már nem bírja azt, tehetetlen . . . . . még egy utolsó erőlködés, jobb szárnya utolsó ver . . . . . ott . . . . . ott fekszik élettelenül . . . . . s hogy fekszik ott a porban, kifeszített szárnyakkal, oly ismerős kép ez . . . . . mintha már látta volna valaha, — de hol? hol? . . . . . ah! igen! ott . . . . . ott . . . . . a járatlan mezőn, a türetlen havon, kiterítve a friss, fehér szemfödélre . . . . . egy férfi holtteste! s ő, ő a gyilkos! De nem, nem ő! Ijdedten kapja el szemét arról a pontról s tekintetét vadul a szurony melletti nőre veti: Igen, ez volt a gyilkos, a kérielhetlen rossz asszony, lelkének megrontója; ez itt, ez a kaczer szerelmes asszony, ki most is érzéketlen a „gyilkos“ szóra, akkor is az volt! akkor! . . . . . abban a szörnyű órában, mikor ő meghorzadva tettétől . . . . . Istenhez fordult — ez a csalfa

által proponált feladatokat minden irányban képes leend megoldani. Hogy a jelenlegi kereskedelemi miniszter ur, a székelyföldi ipar iránt kiváló érdeklődéssel viseltetik, annak eklatáns bizonyítéka, a székelyföldi vármegyék mindenike számára a közel multban szervezett iparfejlesztő bizottság, mely a mult hó folyamán vármegyékben is megalakult. Sok jót és üdvöst várhat vármegyénk ipara e bizottság működésétől, azt azonban sajnosan veszi a testület tudomásul, hogy e bizottság tagjai közül egyetlen iparos sem lett beválasztva. Ezen hiány pótlása céljából utasítandó lesz az ujon megválasztandó előjáróság, hogy illetékes helyen eszközölje ki, miszerint az ipartestület legalább 2 tag által a bizottságban képviselve legyen.

A testületnek a mult évben tartott közgyűlés alkalmával volt 131 tagja. Ezek közül az év folytán meghalt 2, önként kilépett 2, tehát maradt 127. Az év folytán belépett 24 tag s így jelenleg a testületnek van 151 tagja. A tagok lakás szerint a következőkép oszlanak meg: Csik-Szeredában van 73, Zsögödön: 2, Csik-Szentgyörgyön: 4, Menaságon: 2, Szent-Mártonon: 4, Tusnádon: 1, Tusnádlördön 1, Mindszenten 1, Csiksomlyón: 4, Csiktaploczán: 4, Csikdelnén 2, Csikszépvízen: 33, Madéfalván: 1, Csikrákoson: 1, Csikmadarason: 1, Csikcsicsóban 1, Csikdánfalván: 3, Karczfalván: 3, Szentdomokoson: 2, Gy.-Szentmiklóson: 1, Gyimesben 1 és Göröcsfalván: 1. Mesterség szerint csizmadia: 39, timár: 20, czipész: 18, kovács: 11, szabó: 11, mészáros: 7, kalapos: 6, szűcs 6, asztalos: 6, lakatos: 4, kerekes: 4, bádogos: 3, pék: 2, kéményseprő: 1, rézműves: 1, órás: 1, sajt készítő: 1, borbély: 1, cukrász: 1.

A testület előjárósága a mult évtől fogva az iparhatósági teendőket is végezi. Az ide vonatkozó adatok a következők

1892. márczius hó 20-tól 1893. márczius 31-ig be lett szegődtetve 13 gyermek, felszabadított 13 tanonc, munkakönyv kiállítatott 13 s szabaduló levél ugyanannyi. A segédke forgalma volt 75. Az iparos tanonc iskolába járt a mult évben 22 növendék, ezek közül az első csoportban tanult 13, a másodikban 9. A tanítást két tanító végezte heti 4 órában.

Az iparos tanonc ügy előbbre vitele céljából a mult évben tanonc munkakiállítás rendeztetett. Részt vett a kiállításon 11 tanonc 17 darab munkával. A bíráló bizottság indítványára jutalomkép kiadatott 8 drb ezüst forintos és 11 darab elismerő levél.

A betegsegélyző pénztár felállítására nézve is minden lépés megtétezt, de az alkalmazottak csekély száma miatt az alapszabályok a nmls. ker. miniszterium által nem lettek megerősítve.

Az ipartestületnek egyik legszebb feladata lenne az elagott, veletlen szerencsétlenségbe jutott, vagy valamely csapás által sújtott testületi tagoknak segélyezése. E tekintetben azonban a testület anyagi állása a jóakaratsnak igen sokszor határokat szab. A lefolyt évben 2 alkalommal adott segély egyszer 10 frt, egyszer pedig 6 frt, letéve összesen 16 frt.

A testületi tagok számára szükséges nyers anyagok könnyebb beszerzése s eshetőleg a kész portékák gyorsabb értékesítése, továbbá tüke gyűjtés céljából tervbe van véve egy szövetkezet létesítése. Ennek kivitele azonban a testületi tagok magatartásától van feltételezve.

A készpénz-forgalom a következőkben van feltüntetve. Bevétel: 744 frt 11 kr. Kiadás: 510 frt 2 kr. Készpénz maradvány 1893-ra 234 frt 9 kr.

Kötvényekben ájtott 189.-ről: 1240 frt 5 kr, kötvény bevétel évtolytán 117 frt, összesen: 1357 frt 5 kr. 1892-ben kiváltatott 123 frt 20 kr, tehát 1893-ra kötvény értékben ájtott 1333 frt 85 kr.

A testület vagyoni állapota: készpénzben 234 frt 9 kr, kötvényben 1233 frt 85 kr, leltári érték 629 frt 80 kr, összesen 2097 frt 74 kr.

A titkári jelentést tudomásul vették és az abban foglalt indítványokat elfogadták.

Ezután a számvizsgáló-bizottság s nyomban utána a felülvizsgáló-bizottság terjesztette elő jelentését, melyek alapján a felmentvény előjáróságnak megadatott.

A régi tisztikar leköszönvén, 10 tag kivánatára a választás titkos szavazás útján ejtetett meg; leszavazott összesen 76 testületi tag. Elnök lett: Tamás József (50 szavazattal), titkár: Lakatos Mihály (76 sz.). pénztárnok: Gál András (30 sz.) Előjárósági tagok: Dávid Péter, Ruszuly András, Rancz Ignác, Darvas Béla. Apponyi Károly, Szopos Domokos, Füllő Károly, Orbán Gáspár, Páli Sándor, Friedman Jakab. Számvizsgálók: Kövér György, Helwig G. János.

A választásokat egyik vagy másik okból többen megfellebbezték.

Az ipartestület kebelében felállítandó szövetkezet ügyét közgyűlés elvileg elfogadta s a további lépések megtételével előjáróságot bízta meg.

Tárgyalás alá került az elsőfoku iparhatóság átirata, melynek értelmében a testületi közgyűlések, valamint az előjárósági gyűlések a vá-

tudom, hogy míg az ország minden várme-gyéjét, minden részét, az idegen ajkuaktól lakott területek minden zugát vasútszeli át: addig mi 700,000 frtos áldozatunk daczára hiába várjuk, hogy a vasuti összeköttetés által belevonassunk a világ forgalomba.

És mégis vakulj magyar! nagy kegyel-mesen fejleszteni akarják iparunkat írásban, vasút nélkül, elméletileg és végeztetnek igazi zizifusi munkát.

Földmívelésügyünk hanyatlak, a legel-tetés tulságosan meg van szorítva az erdők érdekében, mesterséges takarmány termelésről a fordarendszer miatt szó sem lehet, minél-fogva a takarmány annyira elégtelen, hogy pl. az idei kedvezőtlen időjárás 100 meg 100 u. n. marhatartó székely kis gazdát tett koldussá.

Ezekon kívül mi van még a mivel elő-állhatnánk az 1896-iki ezredéves ünnepélyen és nemzeti kiállításán?

Van valami, a mit nem kegyelemből kaptunk, hanem a századok folyamán tanul-tunk saját ösztöntükből és szükségleteink mérve szerint. Nem egyéb ez, mint a szé-kely háziipar és ebből különösen a szövő (textyl) és az agyagipar (keramia).

E két iparág jelesebb termékeit össze-gyűjteni és az országos nemzeti kiállításán előállítani azoknak a kerületi és illetve helyi bizottságoknak lesz feladata, melyeket a kereskedelemügyi miniszter minden ipar-kamara és ipartestület székhelyére felállított. Azért ezuttal elégedjünk meg a nézetünk szerint leghelyesebb irány megjelölésével, e tárgyhoz amugy is lesz alkalmunk még hozzászólni.

De van ezenkívül egy kötelességünk, melynek elodázása szegyen és nemzeti bün lenne.

Azt mondán előbb, hogy a sebhelyek nem látszanak a földabroszon.

Hát hol látszanak? Hol van a honduló tatárok elleni küzdelmekben elesett hősök sirja? Hol látszik a katolicizmus védelmé-ben kiontott vér? Hol a madéfalvi szikuli-cidium szomorú emléke? És hol pihennek

a Gál Sándor s Tuzson csatáiban elesett hősök porai?!

Kevesen tudjuk apáinktól, de fájdalom, emlékjeleket hasztalan keresünk.

Ezek jutnak eszembe, mikor a magyar nemzet ezeréves multját ünnepelni készül. És az ezek felett való elmélkedést ajánlom figyelmébe nem azoknak, kik vagy az u. n. felcseperedettség, vagy a biborban születés hiu ábrándjai ködében élnek és ismeretlen régiókban tévelyegnek, hanem azoknak, a kik együtt éreznek velünk, ugy jó, mint balsorsunkban osztoznak, és egy jobb jö-vendő megteremtésén közremunkálni készek.

A madéfalvi emlékalap kezelő bizottsá-gához és nevezetesen annak elnökéhez azon kérést vagyok bátor intézni, hogy mielőbb választmányi gyűlést hívni sziveskedjék, hol a kezelő bizottság az összeredményről be-számolna, a választmány pedig tanácskoz-hatnék, a további teendőkről és intézkednék ugy, hogy maguaz emlék az 1896-iki ezred-éves ünnepélyre felállíttassék.

Veritas.

A csikszeredai ipartestület köz-gyűlése.

A csikszeredai ipartestület az 1892. évet záró közgyűlést folyó évi április hó 4-én délelőtt 9 órától kezdve tartotta meg.

A gyűlést Tamás József testületi elnök dél-előtt 9 órákor megnyitván, az 1892. évi számadá-sok megvizsgálására Lőrincz Ferencz iparhatósági biztos elnöklété alatt egy 6 tagu bizottság választott meg. A bizottság tagjaivá választottak: Soós Lajos, Szopos József, Friedman Jakab, Rancz Lőrincz, Baki Károly, Kovács Antal. A míg a bi-zottság feladatát végezte, a közgyűlés felfüggesz-tetett.

Délután 1,2 órákor Tamás József elnök a gyűlést ujra megnyitván, a testületi titkár terjesz-tette elő jelentését az előjáróság mult évi mű-ködéséről.

A titkári jelentés elején azon roppant csapás volt néhány vonással felemlítve, mely boldog em-lékezetű Baross Gábor m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur elhalálzásával Magyarország keres-keletét és iparát érte s pár szóban méltatva, Baross Gábor érdemeit felsorolta azon intézkedé-seket, melyekkel a testület előjárósága nagynevű miniszterének emlékezetét megörökítette.

Felemlíté továbbá azt is, hogy a kereskede-lemügyi miniszteri székbe ő felsége Lukács Béla személyében olyan férfit ültetett, ki a hazai ke-reskedelem és ipar érdekében nagynevű elődje

teremtés pedig . . . ejh! — borzalom még rá gondolni is: „a fenevadaknak ajánlta martalékul“ tulajdon hitese férjét!

Még egyszer hallszik az a szigorú hang: „Pál György kíván-e fellebbezni?“

Zavart, érthetetlen szavakat mormog a gyil-kos, a fa rácszat mögül meleg, részvételteljes szellő csap felé, az az egyik szurony jobb felől, mintha idegesen mozogna, követelne löle valamit, megha-tott sóhajt hallatnak a hideg, fehér falak, bizta-tóan, bátorítólag integet ott a jobb oldali asztalnál a védő, s mégis, hogy szorítja valami a tarkát, nem tud szólni töle . . . fáj, nagyon fáj ott bent . . . mélyen valami, érzi, hogy nincs ereje, nincs joga zugolódni a büntetés ellen, meg-érdemelte azt!

gyáva volt, nagyon gyáva azzal az asszonnyal szemben, nem tudta megőrizni magát átkos csábjai ellen, vétkezett, nagy bünt követett el, büntessék hát, s már-már belenyugszik az itéletbe, mikor hirtelen felveti fejét s tiszta érthető hangon szól: Fellebbezek! . . . mi volt ez? ismét Te? Te, csalfa jószág: Remény! te hódítottál?!

Vége van, a nagy dráma utolsó jelenete lejátszódott, a függöny legördült . . . itélt az emberi igazságosság . . . okult e hát vaj-jon az ember . . . ?

Alig ha! . . . Kielégített e a bölcs igazságszolgáltatás? . . .

. . . Vargyas Sándor nem támad föl többé! . . . Kertész Anikó még tovább is élni fog!

által proponált feladatokat minden irányban képes leend megoldani. Hogy a jelenlegi kereskedelmi miniszter ur, a székelyföldi ipar iránt kiváló ér-deklődéssel viseltetik, annak eklatáns bizonyítéka, a székelyföldi vármegyék mindenike számára a közel multban szervezett iparfejlesztő bizottság, mely a mult hó folyamán vármegyékben is meg-alakult. Sok jót és üdvöst várhat vármegyénk ipara e bizottság működésétől, azt azonban sajnosan veszi e testület tudomásul, hogy e bizottság tagjai között egyetlen iparos sem lett beválasztva. Ezen hiány pótlása céljából utasítandó lesz az ujon megvá-lasztandó előjáróság, hogy illetékes helyen eszkö-zölje ki, miszerint az ipartestület legalább 2 tag által a bizottságban képviselve legyen.

A testületnek a mult évben tartott közgyűlés alkalmával volt 131 tagja. Ezek közül az év foly-tán meghalt 2, önként kilépett 2, tehát maradt 127. Az év folytán belépett 24 tag s így jelenleg a testületnek van 151 tagja. A tagok lakás szerint a következőkép oszlanak meg: Csik-Szeredában van 73, Zsögödön: 2, Csik-Szentgyörgyön: 4, Menaságon: 2, Szent-Mártonon: 4, Tusnádon: 1, Tusnádtúrdón: 1, Mindszenten: 1, Csiksomlyón: 4, Csiktaploczán: 4, Csikdelhén: 2, Csikszépvízen: 33, Madéfalván: 1, Csikrákoson: 1, Csikmadara-son: 1, Csikcsicsóban: 1, Csikdánfalván: 3, Karczfalván: 3, Szentdomokoson: 2, Gy.-Szent-miklóson: 1, Gyimesben: 1 és Göröcsfalván: 1. Mesterség szerint csizmadia: 39, timár: 20, czi-pész: 18, kovács: 11, szabó: 11, mészáros: 7, kalapos: 6, szücs: 6, asztalos: 6, lakatos: 4, kerekas: 4, bádogos: 3, pék: 2, kéményseprő: 1, rézműves: 1, órás: 1, sajtkészítő: 1, borbély: 1, cukrász: 1.

A testület előjárósága a mult évtől fogva az iparhatósági teendőket is végezi. Az ide vonat-kozó adatok a következők

1892. márczius hó 20-tól 1893. márczius 31-ig be lett szegődtetve 13 gyermek, felszabadít-atott 13 tanoncz, munkakönyv kiállított 13 s szabaduló levél ugyanannyi. A segédek forgalma volt 75. Az iparos tanoncz iskolába járt a mult évben 22 növendék, ezek közül az első csoportban tanult 13, a másodikban 9. A tanítást két tanító végezte heti 4 órában.

Az iparos tanoncz ügy előbbre vitele céljá-ból a mult évben tanoncz munkakiállítás rendezte-tett. Részt vett a kiállításán 11 tanoncz 17 darab munkával. A bíráló bizottság indítványára jutalom-kép kiadott 8 drb ezüst forintos és 11 darab elismerő levél.

A betegsegelyző pénztár felállítására nézve is minden lépés megtéetett, de az alkalmazottak csekély száma miatt az alapszabályok a nmlts. ker. miniszterium által nem lettek megerősítve.

Az ipartestületnek egyik legszebb feladata lenne az elaggott, veletlen szerencsétlenségbe ju-tott, vagy valamely csapás által sújtott testületi tagoknak segélyezése. E tekintetben azonban a tes-tület anyagi állása a jóakaratnak igen sokszor határokat szab. A lefolyt évben 2 alkalommal ada-tott segély egyszer 10 frt, egyszer pedig 6 frt, letéve összesen 16 frt.

A testületi tagok számára szükséges nyers anyagok könnyebb beszerzése s esetetleg a kész portékák gyorsabb értékesítése, továbbá tüke gyűj-tés céljából tervbe van véve egy szövetkezet létesítése. Ennek kivitele azonban a testületi ta-gok magatartásától van feltételezve.

A készpénz-forgalom a következőkben van feltüntetve. Bevétel: 744 frt 11 kr. Kiadás: 510 frt 2 kr. Készpénz maradvány 1893-ra 234 frt 9 kr.

Kötvényekben ájtott 189.-ről: 1240 frt 5 kr, kötvény bevétel évfolytán 117 frt, összesen: 1357 frt 5 kr. 1892-ben kiváltatott 123 frt 20 kr, tehát 1893-ra kötvény értékben ájtott 1333 frt 85 kr.

A testület vagyoni állapota: készpénzben 234 frt 9 kr, kötvényben 1233 frt 85 kr, leltári érték 629 frt 80 kr, összesen 2097 frt 74 kr.

A titkári jelentést tudomásul vették és az abban foglalt indítványokat elfogadják.

Ezután a számvizsgáló-bizottság s nyomban utána a felülvizsgáló-bizottság terjesztette elő je-lentését, melyek alapján a felmentvény előjáró-ságnak megadatott.

A régi tisztikar leköszönvén, 10 tag kívána-tára a választás titkos szavazás útján ejtetett meg; leszavazott összesen 76 testületi tag. Elnök lett: Tamás József (50 szavazattal), titkár: La-katos Mihály (76 sz.), pénztárnok: Gál András (30 sz.). Előjárósági tagok: Dávid Péter, Ruzsuly András, Rancz Ignác, Darvas Béla. Apponyi Károly, Szopos Domokos, Füllő Károly, Orbán Gáspár, Pálfi Sándor, Friedman Jakab. Számviz-gálók: Kövér György, Helwig G. János.

A választásokat egyik vagy másik okból többen megfelebbezték.

Az ipartestület kebelében felállítandó szö-vetkezet ügyét közgyűlés elvileg elfogadta s a további lépések megtételével előjáróságot bizta meg.

Tárgyalás alá került az elsőfoku iparható-ság átirata, melynek értelmében a testületi köz-gyűlések, valamint az előjárósági gyűlések a vá-

. . . Egy légy dong végig a szo-moru termen, zúgása túlvilági, kísérteties, s Pál György előtt élettelenül hull alá. Korai volt ki-bujása, vagy talán a hideg légáramlat, mely a végtárgyalási termet e perczen eltölté — fa-gyasztotta meg — még inkább pedig azért hullt alá, hogy az a délczeg s most megtört ifju, a bűnös szerelmes, a gyilkos szemeit arra az egy pontra irányozza le, le, mélyen le a porba, hova pihenni tért a vakmerően repkedő, düre teremtés, a porból lett féreg! Oda tapad tekintetével arra a pontra, arra a vergődő legyecskére, nézi, nézi, merően nézi annak kinlódását, szárnycsapkodá-sait, mint emeli hol az egyik szárnyát, hol a má-sikat, ha valahogy felemelhetné magát, akkor aztán röpülhetne tovább, de nem képes arra, bal szárnyára mintha ólom kar nehezédnek, már nem bírja azt, tehetetlen . . . még egy utolsó erőlködés, jobb szárnya utolsó ver . . . ott . . . ott fekszik élettelenül . . . s hogy fekszik ott a porban, kifeszített szárnyak-kal, oly ismerős kép ez . . . mintha már látta volna valaha, — de hol? hol? ah! igen! ott . . . ott . . . a járatlan mezőn, a töret-len havon, kiterítve a friss, fehér szemfödélre . . . egy férfi holtteste! s ő, ő a gyilkos! De nem, nem ő! Ijdedten kapja el szemét arról a pontról s tekintetét vadul a szurony melletti nőre veti: Igen, ez volt a gyilkos, a kérlelhetlen rossz asszony, lelkének megrontója; ez itt, ez a kaczer szerelmes asszony, ki most is érzéketlen a „gyil-kos“ szóra, akkor is az volt! akkor! . . . abban a szörnyű órában, mikor ő megborzadva tettétől . . . Istenhez fordult — ez a csalfa

rosház nagytermében lennének tartandók. E tárgyban a megfogyatkozott tagok oly értelmű határozatot hoztak, hogy a gyűlések továbbra is az elnök lakásán tartassanak.

E határozat ellen is többen fellebbezést jelentettek be.

Még egy pár ügy letárgyalása után a közgyűlés véget ért.

Budapesti tanulóifjak a pápánál.

(Saját tudósításunk.)

Köpesdi Sándor állami főgimnáziumi igazgató tanár vezetése alatt mintegy negyven tanuló vallás különbség nélkül tisztelgett a keresztény egyház fejénél 50 évi áldozásának jubileuma alkalmával; s mivel a pápa nagy héten küldöttségeket fogadni nem szokott, csak Vaszary herczeg primás közbejött — vagyis ennek Rampolla bíbornokhoz intézett távirati megkérése folytán nyerték meg, az igen ohajtott audienzát.

Rampolla bíbornok az ifjakat estéli 10 órákor fogadta, s midőn ennek lakására mentek, ő szentsége szobája előtt kellett eihaladniok. Már ekkor oly szerencsések voltak ő szentségét dolgozó asztala mellett a nyitott ajtón át láthatni.

A fogadás másnap d. u. 6 órákor történt egy e célra rendelt helyiségben, hol a midőn mintegy negyed órai várakozás után ő szentsége megjelent harsány „Éljen a Pápa!” kiáltással üdvözölték. Azután Köpesdi igazgató mondott rövid üdvözlő beszédet ő szentségéhez minék bevégeztével ismét felhangzott: „Éljen a Pápa!”

A pápa szép magas alakja bár egy kissé hajlott, — de szelid jóságtól sugárzó szemei és fiatal úde ráncz nélküli arca igen kellemes benyomást tesz a szemlélőre. — A legelső szava a pápának az volt hogy ti magyarok vagytok ugy-e?

Magyarok vagyunk! volt a felelet. — Lát-szik mondá ő szentsége. Azután tovább beszélgett barátságosan Köpesdivel. Ezután az előtte térdre boruló ifjakra rá adta atyai áldását, mire harmadszor is felhangzott: „Éljen a pápa!”

Ő szentségét láthatólag meglepte a növénydek eme megható magyar őszinteséggel párosult szerető ragakodása s ő maga is többször mondva Köpesdinek „Éljen a pápa!” megkérdezte ezt, hogy helyesen ejti-e ki. Azután a gyermekekhez fordulva azokhoz latin nyelven intézett erkölcs nemesítő szavakat, miközben egyes tanulóhoz kérdéseket is intézett s egyiktől azt kérdezvén: „te nemes születésű vagy-e?” az igenlő feleltre így szólott: Igen szép nemesnek lenni, de a nemesség nem a születésben, hanem a jó cselekedetek és nemes erkölcsökben nyilvánul, melyek legfőbbike, a haza szeretet! Azután másodszer is megáldván az együtt lévőket beszédét egy kedvesen hangzó magyar szóval: „Éljen Hungária!” végzé. — Erre a kihallgatás véget érven, a jelen voltak a magasztos pillanat szülte feledhetetlen érzéssel távoztak.

LEGUJABB.

Merénylet a primás ellen.

Vaszary herczeg primás ellen ápril 10-én délben, mint nekünk onnét sürgönyzik merénylet követtetett el budai palotájában. Merénylőt Csolítának hívják, 38 éves, pinczemunkás, konyhakéssel rohan a primásra, de a szurást titkár felfogta, lábán súlyos sérülést szenvedett, primás sértetlen maradt, merénylőt elfogták.

Meghívó.

A „csiki róm. kath. tanítóegyesület” alesiki járásköre tavaszi r. gyűlést f. évi ápr. hó 25-én d. e. 9 órákor kezdve Csik-Fitódon az iskola helyiségben tartja meg, melyre a pártoló és r. tagok — valamint a tanúgy barátai tisztelettel meghívotnak.

A gyűlés tárgyai

1. Elnöki megnyitó
2. A mult gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése.
3. Gyakorlati tanítást tart.: Lacz János odaváló tanító az Alkotmánytanból IV. oszt. növendékeivel.
4. Felolvas: Vitos Mózes nyug. lelkész.
5. Szavál: Kajcsa József sztsimoni tanító.
6. A gyakorlati tanítás megbirálása.
7. A hármas bizottság által kidolgozott „méhészkör” alapszabályainak felolvasása esetleg módosítása.
8. A brassó megyei ált. tanítóegyesület elnökségnek átírata a tanítók fizetésének rendezése ügyében s ennek alapján jelentés a j. k. tanítóegyesületünk nevében tett s az országgyűléshez és orsz. képviselőhöz elnök és jegyző által felterjesztett kérvényeket illetőleg.

9. A Dreisziger-féle „Első” oszt. teljes vezérkönyv"-ének ismertetése, Tamás Imre tsnádi tanító által.

10. Indítványok.

Csik-Szentgyörgyön, 1893. ápril 10-én.

Baka József, f. k. jegyző.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Eljegyzés.** Sántha Albert gyergyó-szentmiklósi főleemi tanító, f. hó 2-án jegyet váltott: Kodesch Venczel művelt és kedves leányával, Mari kisasszonnyal. Gratulálunk!

— **Gyergyó a polgári házasság ellen.** Az erdélyi püspökség egy körözvénye alapján Gyergyó-Szentmiklós. sőt értesülésünk szerint egész Gyergyó templomainak szószékeiről a husvéti ünnepek előtt elhangzott a jelszó a kötelező polgári házasság ellen. S hogy ez ne csak a püspökben elhangzó szó legyen, husvétkor Gyergyó-Szentmiklóson, s a hogy tudjuk, Gyergyó minden községében a lelkészek aláírási felhívást bocsátottak ki, tiltakozandók a kormánynak a programba felvett polgári házassága ellen. Mint a felhívás kiemeli azért, hogy a polgári házasság a családi békét felzavarni, a kath. hitet sérteni fogja, a polgároknak s az államra pedig újabb terhet fog róni. A tiltakozást a főrendi háznak küldik el s gr. Zichy Nándort kéri fel benyújtására. Gyergyó-Szentmiklóson az aláírók száma már eddig 300 körül van. Ezzel kapcsolatosan megemlítjük, hogy ha jól vagyunk értesülve, Gyergyóból befolyásosabb helyekről éppen e tárgyban lépések történtek Gyergyó képviselőjénél is, ki a választáskor a lelkészeknek reverzálást adott, hogy a vallást sértő minden terv és program ellen teljes akcióval fel fog lépni. Ő bizonyosan meg is teszi teljes akcióját, t. i. elutazik majd Abbaziába.

— **A gyergyó-szentmiklósi Hilária vegyes dal-egyesület** husvét első napján Nyers Károly polg. isk. tanár vezetése alatt Voczelka gyönyörű miséjét énekelte az örmény szertartásu templomban. A hallgatók véleménye tele van őszinte elismerő dicséretekkel a Hilária ezen fellépése iránt is. Csakugyan a kezdő dalegyesület e miséjével az elismerést méltán megérdemelte, mert az énekek teljes precizitással adták elő. Ugyanezen alkalommal Laurency Berta k. a. és Liebl Ede ur dalegyesületi tagok gyönyörű szólói is igen szépen sikerültek.

— **Halálozás.** Csik-Karczfalvi Lukács István életének 87-ik évében, a haldoklók szentségének áhítatos felvétele után, folyó évi április hó 9-én déli 12 órákor az Urban elszenderült. A megboldogult egyike vala azoknak, kik egy a közpályán mint a magán életben közszeretnek és becsülésnek örvendenek; tösgyökeres magyar, minden ízében becsületes, tiszta jellem dől az enyészetbe. De épen ezen jeles tulajdonainál fogva emléke minden ismerősnél állandó és kegyeletes leend. A megboldogultnak földi részei folyó évi április hó 11-én délután 4 órákor fogtak a róm. kath. szertartás szerint a csiknagyboldogasszonyi templomkerítésben örök nyugalomra letéetni. Béke langjen borai felett!

— **Végtárgyalás.** Vargyas Sándorné sz. Kertész Anikó és szeretője Pál György gyergyóalfalvi lakosok az előbbinek férjén, Vargyas Sándoron 1892. december 27-én elkövetett gyilkosság miatt f. hó 7-én állottak a bíróság előtt, mely Vargyasné életfogytig tartó és Pál Györgyöt 15 évi fegyházra ítélte. A végtárgyaláson jelen volt nagyszámú hallgatóság, élénk figyelemmel kísérte a végtárgyalás folyamatát s elborzadt, midőn a gyilkosság részleteit hallotta. Ezen hatás alatt megelégedéssel fogadta, midőn a kir. ügyész Vargyasnéra halálos ítéletet kért s valóban sajnálni lehet, hogy a vizsgálat és végtárgyalás adatai nem szolgáltatottak elég bizonyítékot arra, hogy a kir. törvényszék is az ügyészi véleményt magáévá téve a legszigorubban ítéljen mert meggyenkben a gyilkosságok, emberölések és súlyos testisértések oly ijesztő módon szaporodnak, hogy a legfőbb szükség volna a elrettentő példát statuálni.

— **Gyilkosság.** Bernát Alajos jómódú fiatal ember márczius hó 24-én K.-Ujfalu község egyik vendéglőjében mulatozott s midőn idejét látta, úgy az éjtéli órák felé hazafelé indult, azonban szerencsétlenség érte s reggel hallva találták az utcán. A holttesten látható jelenségek arra mutatnak, hogy az illető gyilkosság áldozata lett. A meggyilkoltat egy gyermek és egy fiatal nő gyászolja.

— **(Beküldött)** Tekintetes Szerkesztő ur! Midőn a „Csiki Lapok” 14-ik számában a „Gyergyó-Szent-Miklósi Dalegyelet” által a mult hó 19-kén rendezett előadást tudósító leírta, s az ezen előadáson szives közreműködőket pedig névszerint említé: közülök épen a legfőbb faktort-t feledé(?) ki, kinek közreműködése nélkül pedig a zeneosztály nem jött volna létre és jövőre sem léte-sülhetne. Kricsa Leontin urhölgy a zene-részben első hegedű szerepet foglalt el, s mint ilyen nem kifeledni (?), sőt első helyen megemliteni leendett kötelessége tudósítónak. Egy jelenvolt.

— **Ezredéves kiállítás.** A kiállítási területen egyesek által létesítendő pavilonok és egyéb építkezéseket illetőleg már most élénk az érdeklődés. Minthogy pedig a kiállítási terület végleges megá-lapítása előtt a kiállítási főépületeken kívül a magánépületek és pavilonokra nézve is kellő tájéko-zással kell birnia a kiállítási országos bizottságnak, az igazgatóság felkéri mindazon társulatokat, testületeket, czégeket és magánosokat, kik és a melyek a kiállítás céljaira szolgáló pavilonokat és egyéb építkezéseket, úgy nem különben kávé-házakat, vendéglőket és eifeléket terveznek, hogy ebbeli szándékukat az épület rendeltetésének és alapterületének megjelölésével a kiállítás igazgató-ságával, folyó évi április hó 30-ig, közölni szives-kedjenek.

— **Vigyázatlan szekeres.** Dombi János csik-madarasi lakos nagy gyönyörűségét találja abban, ha lovai, mint valami sárkányok úgy röptik a szekeret. Pedig hogy ez a szokás veszedelmet is hozhat az ember nyakára, azt a következő eset bizonyítja. Mult hó 29-én Dombi János a község utcáján ismét kedve szerint hajtotta a lovait. Az ostor működött s a lovak egészen elvadulva vág-tattak és a szekérrel szembe jövő id. Bogács Ferenczet, ki hátán egy kötés szalmát vitt, elütötték. A szerencsétlenüljárt a szekér alá került s oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy eszméletét azo-nal elvesztette. S ez nem is csodálatos, mert há-rom oldalbordája betörött, bal füle a kerekék ál-tal teljesen szétroncsoltatott s azonkívül még több súlyos sérülés és daganat látható a testén. Bogács Ferencz életben maradásához nem igen van re-mény. Az esetet bejelentették az illetékes bírósághoz s a vigyázatlan szekereset nagy valószínű-séggel érzékenyen meg fogják büntetni.

— **Földrengés.** Gyulafehérváron — mint onnan bennünket megbízható forrásból értesítenek — folyó hó 8-án délután 3 órákor kemény földrengést éreztek.

— **Különös szaporaság.** Gecző János csik-taploczai lakosnak egy juha megbárányozott s rá nyolcz nap mulva ismét egy bárányval kedves-kedett gazdájának. A mama és a báránykák — a mint mondani szokták — a körülményekhez képest igen jól érzik magukat.

— **Hibaigazítás** A lapunk 13. és 14. számá-ban közölt és a „Borszéki fürdő és üzlet” által kiadott árlejtsi hirdetményben a kézirat szerint 600 ft szubvenzió volt biztosítva. Felkérés foly-tán ezen összeget 500 forintra javítjuk ft.

— **Értesítés.** A maros-vásárhelyi kereskedelmi és iparkamara az érdekeltek tudomására hozza, hogy a budapesti ferenczvárosi m. kir. dohány-gyár igazgatósága által deszkane-műek és f-a-a-b-r-o-n-c-s-o-k szállítása iránt kibocsátott pályá-zati hirdetmény a kamara irodájában megtekinthető.

A kis lutri húzása

Szeben 1893. ápril 5.

20. 4. 42. 47. 41.

Érmelléki!

Kittinő minőségű Érmelléki ó-bor kapható (saját termés)

MOLNÁR ÁKOS
urnál

Csik-Szeredában a következő árakban:

1 literes üvegben 1887. évi termés	60 k
1 " " " " " "	35
1 " " " " " "	45 k

Megrendelések vidékre a legpon-tosabban szolgáltatnak, 10 üvegtől feljebb ladákban. Üveg és csomagolás díja külön számítottatik.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű fogyasztó vidéki közönséget, mi szerint ez év április hó 1-től a **nagy dohány és különleges** árudát újlag birtokomban vettem Ezen üzlethelyiségemben kapcsolatosan tartok **cigarettapapír és hüvelyeket.** Francia gyártmányt nagyban és kicsinyben. Továbbá minden ehez tartozó **dohányeszközöket** a legszebb választékban. Vidéki megrende-lések gondosan utánvétel mellett eszközölök.

Székely-Udvarhely, 1893. ápril hó.

Tisztelettel

Gál János.

Magas jutalékot,
 esetleg szabott díjat adunk agyáknak, kik tör-
 vényileg megengedett sorsjegyek részlettelés mellett
 eladásával foglalkozni hajlandók.

Fővárosi váltóútlejt társaság Adler és Társa
 4-6 Budapest.

87. vh. szám.
1893.

Arverési hirdetemény.

Alattirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti VII. k. kir. bíróság 20564—1890. számú végzése által Sárkány testvérek budapesti cég végrehajtó javára csikszentgyörgyi Mánya József ellen 140 frt 37 kr tőke, ennek 1890. évi június hó 7. napjától számítandó 6 százalék kamatai és eddig összesen 35 frt 45 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírósítlag lefoglalt és 315 frtra becsült 4 bival, 1 fehér ünőborju, 3 sertés és 5 terü szénából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 711—1893. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Csik-Szentgyörgyön Mánya József lakásán leendő eszközésére 1893. évi ápril hó 24-ik napjának délelőtti 10 órája határ-időül tüzetik ki és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Csik-Sztmárton, évi márcz. hó 30.

Gondos István,
bir. végrehajtó.

Vörös Tere
 nagyszemű, arankamentes 10, 25, 50 kilós zsíkokban,
 államilag plombozva, 100 kilónként 76 frt, 5 kilós
 plombozott postaszák 4 frt.

ÓRIÁS BURGONYA:
 Richter-féle Imperator 100 kiló 5 frt
 Paulsen-féle két héju 5 kiló 1 frt.

Csemegésajt, Nonpluslútra:
 netto 4 kilós postaláda 3 frt.

Bármely mennyiségben utánvétért kapható.
 Gróf Teleki Arvéd drassói uradalomában,
 8-10 Alsófértmerye, n. p. Szerdahely.

Székely-Udvarhelytt Gergely Ferencz
 urnál nagymennyiségű
SZÉNA, SARJU és LUCZERNA
 eladó. Kazalokban több 100 szekerekkel
 vagy áltájában szekerenként is kapható. Egy
 törvényes szekérrrel 4 méter hosszú, 2 méter
 magas, 2 méter széles 20 frtért, vagy öle
 a kazalnak 80 frt.

Élénk fiu jó háztól
 fűszerkereskedő tanulóknak
 felvétetik
 Gál Jánosnál Székely-Udvarhelytt.

EPILEPSIA
 (37-52) (ESKÓR)
 visszaesés nélkül gyógyítható.
 A tudomány eme csodás sikere ezer és
 ezer alkalommal bizonyult.
 Bővebb értesítést ad postabélyeg be-
 küldése mellett
 „Office Sanitas“ Paris
 30, Faubourg Montmartre.

Sz. 201—893.

Arlejtési hirdetemény.

A csiktusnádi gyógyfürdő birtokosai
 szövetkezete igazgatósága által folyó év
 április hó 16-án reggeli 10 órakor
 Tusnádfürdőn a következő építkezések,
 munkálatok fognak árlejtés útján kiadtni:

1. A „Rezső“-forrásra egy tartány és egy hideg fürdő elkészítése.
2. A „Csolnakázó tó“ elkészítése, ez alkalommal fog
3. A mészárszék is egy évre kiadtni.

Felhivatnak mindazok, kik a fennirt munkálatok valamelyikét elvállalni akarják, hogy a fenti időben Tusnádfürdőn a „Háromhuzár“ vendéglőjében jelenjenek meg, de az árverezés megkezdése előtt az első s másodikkál kötelesek két-kétszáz forintot, a 3-ikkál 50 frt bánatpénzt letenni.

Írásbeli ajánlatok is elfogadtnak a kintzött napon reggeli 10 óráig, ha ahhoz bánatpénz csatolva leend.

Az 1-ső s 2-ikkál a tervek április 10-étől kezdve a szövetkezet pénztárnoka, méltóságos Vajna Tamás urnál Csik-Szeredában bármikor megtekinthetők.

Csik-Szereda, 1893. márczius 24-én.

3-3 **Az igazgatóság.**

◆ Nincs gazda, nincs község vagy egyházmegye, kik ha nálam rendelnek, előnyben ne részesülneek bárki ajánlatával szemben!! ◆

Gazdaközönségünk, Egyházmegyék és Községeknek!

Ajánlok kerülő, Vidats-Gubitz és Sack féle **ekéket**. Hegyvidéki váító és két testű, váltva forgató **iker ekéket**. Láncc boronákat, két vagy három tagu részű boronákat. Kézi és löerejű, szórva és sor-vetőgépeket. Legújabb kaszáló- és aratógépeket, kévekötovel és a nélküi. Kézi, löerejű és gőzcséplőgépeket. Szénaforgató, gyűjtő és sajtolókat. Járgány vagy gőzzel hajtható egy- és kétkövé őrlo malmokat szitaszerkezettel.

A legújabb téglá, cserép és agyagcső sajtoló gépeket, egy vagy két lö, vagy gőz általi hajtásra, mely óránként 200—1000 téglát készíthet. Szeszgyárak teljes berendezéséhez szükségelteteket.

Tüzmentes és betörés ellen biztos pénz- és okmány-szekrényeket.

Valódi Wertheim-kasszákat.:

Nro 0	0 fél	1-es	2-ös	3-as	4-es	5-ös
70 frt.	85 frt.	100 frt.	120 frt.	140 frt.	160 frt.	180 frt.

mindenik bé r m e n t v e a megrendelő házához szállítva.

Templom berendezéseket és forgatható vaskoronájú harangokat, az orgona hangjai szerint hangolva és egészen kovácsolt vasból készült harang állványokat, bérmentesen bármely községnek tornyában felállítva, a harang réznek kilóját 1 frt 80 krért számítva.

Tűzoltói fecskendőket, személyi felszereléseket és egyéni ruházatok, a községi kötelek tűzoltók részére előirt szabályok szerint u. m. borsapkát 90 kr, karövet 25—40 kr, sisakot 2 frt 80—3 frt 60 krig, riadó-kürtöt 3 frt 50—5 frtig, jelző sipokat stbbieket rendkívül olcsó árban, valamennyi budapesti szállító árainál sokkal olcsóbban!

RIEMER EDE

Első Székely Gép- és Tűzoltószerkek raktára
Székely-Udvarhelyen

◆ Árjegyzékek, minták és költségvetések bérmentesen küldetnek! ◆

Legújabb kedvezmény!

800,000 frt nyereményben résztvehet mindenki, a ki a „Magyar Nők Lapja“-ra előfizet.

Évenként 25 sorsolás.

Magyar Nők Lapja
(Magyar Háziasszony)

az egyedüli hetilap, mely előfizetőinek ily kedvezményt nyújtani képes.

Magyar Nők Lapja
(Magyar Háziasszony)

egész éves előzetői azonkívül még a „Magyar Szakácskönyv“-et, „A női szépség tankönyv“-t és egy eredeti regényt kapnak ingyen.

Magyar Nők Lapja
(Magyar Háziasszony)

féléves előfizetői „A női szépség tankönyv“-t és egy jeles eredeti regényt kapnak ingyen.

Magyar Nők Lapja
(Magyar Háziasszony)

szerkesztője Maróth Erzsí s a legjobb íróktól közöl költeményeket, elbeszéléseket és cikkeket.

Magyar Nők Lapja
(Magyar Háziasszony)

megjelenik minden vasárnap, s minden héten ad egy ingyenes mellékletet.

Magyar Nők Lapja
(Magyar Háziasszony)

Minden két héten „Tükör előtt“ czim-mel ingyenes divatmellékletet ad számos képpel és eredeti párisi divattudusítá-sokkal.

Magyar Nők Lapja
(Magyar Háziasszony)

főtőlösségessé tesz minden más magyar vagy német nyelvű divatlap jártatást.

Magyar Nők Lapja
(Magyar Háziasszony)

a család minden tagjának szellemi szórakozást nyújt jól megválogatott olvas-mányaival.

Magyar Nők Lapja
(Magyar Háziasszony)

oly kiváló izléssel van szerkesztve, hogy a serdülő leányok kezébe is biz-vást adható.

Magyar Nők Lapja
(Magyar Háziasszony)

minden két héten „Lugas“ czim-mel ingyenesen gyermek lapot ad.

Magyar Nők Lapja
(Magyar Háziasszony)

egyedül áll a magyar irodalomban, mint háztartási lap. Benne minden háziasszony megtalálhatja a szükséges tudni-valókat.

Magyar Nők Lapja
(Magyar Háziasszony)

a családnak orvosi tanácsokkal is szolgál minden héten — egy jeles orvos útján.

Magyar Nők Lapja
(Magyar Háziasszony)

fényes kiállításban és gazdagon illusztrált tartalommal jelen meg, s más heti-lap nem versenyezhet vele, mert annyi és oly diszes mellékletet ad minden héten ingyen, hogy ezt csupán előfí-zetőinek nagy száma teszi lehetővé.

Magyar Nők Lapja
(Magyar Háziasszony)

nem riad vissza semi áldozattól, mikor előfizetői igényeinek kielégítéséről van szó.

Magyar Nők Lapja
(Magyar Háziasszony)

minden előfizetője megkapja az összes sorsjegyek jegyzékét, a számok pontos füljegyzésével.